

345

6.08.2009

AVIZ

**referitor la propunerea legislativă pentru modificarea și
completarea Legii 8/1996 privind dreptul de autor și
drepturile conexe**

**Analizând propunerea legislativă pentru modificarea și
completarea Legii 8/1996 privind dreptul de autor și drepturile
conexe, transmisă de Secretarul General al Senatului cu adresa
nr.B345 din 30.06.2009,**

CONSILIUL LEGISLATIV

**În temeiul art.2 alin.1 lit.a) din Legea nr.73/1993, republicată și art.46(2)
din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,**

**Avizează favorabil propunerea legislativă, cu următoarele
observații și propuneri:**

**1. Propunerea legislativă are ca obiect completarea Legii
nr.8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe, cu modificările
și completările ulterioare, în scopul clarificării unor aspecte ale
mecanismului de colectare a remunerațiilor de la anumite categorii de
utilizatori, de către organismele de gestiune colectivă.**

**2. Prin obiectul ei de reglementare, propunerea legislativă se
încadrează în categoria legilor ordinare, iar în aplicarea prevederilor
art.75 alin. (1) din Constituția României, republicată, prima Cameră
sesizată este Senatul.**

**3. Analizată din dublă perspectivă, și anume a compatibilității
cu acquis-ul comunitar, pe de o parte, și a **respectării regimului
juridic intern al drepturilor de autor și al drepturilor conexe**, pe
de altă parte, propunerea legislativă - deși include un singur articol
(prin care se exclud, în anumite condiții, autoritățile administrației
publice centrale sau locale, precum și instituțiile publice subordonate**

acestora de la aplicarea metodologiilor negociate sau stabilite conform prevederilor art.131² alin.(1)-(9) din Legea nr.8/1996) - ridică, **din punct de vedere teoretic**, o serie de probleme.

Sub aspectul dreptului comunitar, deși prin tematica abordată se încadrează în acquis-ul comunitar consacrat domeniului Piața Internă - Societăți comerciale - **Proprietate Intelectuală**, propunerea legislativă nu reprezintă o transpunere/preluare a unei directive sau decizii-cadru comunitare și nici nu se constituie într-un demers legislativ care să asigure punerea în aplicare a unui regulament comunitar din domeniu. Mai mult decât atât, articolul propus de inițiatori nu pare să aibă conotații comunitare, întrucât **nu conține dispoziții care să vizeze recunoașterea existenței drepturilor de autor sau a drepturilor conexe** stabilite de dreptul comunitar sau de celelalte documente juridice internaționale incluse în acquis-ul comunitar (*Convenția de la Berna 1886 privind protecția operelor literare și artistice, Convenția de la Roma 1961 privind protecția artiștilor interpreți și executanți, producătorilor de fonograme și organismelor de radiodifuziune, Tratatul TRIPS-OMC ș.a.*).

Pe plan intern, pe lângă faptul că textul propus nu se articulează cu legea în întregul său, constituindu-se într-o « plombă » artificială (și aici avem în vedere inclusiv prevederile art.131¹ alin.(1) lit.g), potrivit cărora unul dintre criteriile principale de care trebuie să se țină seama la negocierea metodologiei de către organismele de gestiune colectivă cu reprezentanții prevăzuți de lege îl constituie practica europeană în domeniu, în cazul în care nu există venituri), avem rezerve cu privire la afirmația din Expunerea de motive, în ceea ce privește obiectivul propunerii legislative: «**de a evita colectarea nejustificată, de către entități private, a unor fonduri provenind din bani publici și, implicit, protejarea bugetului de stat de orice formă de abuz**», afirmație ce pleacă de la premisa că organismele de gestiune colectivă (*entități de drept privat, cu vocație internațională, create direct de titularii de drepturi și care acționează în limitele mandatului încredințat de aceștia, pe baza unui statut legal adoptat*) pot încasa nejustificat bani de la instituțiile bugetare.

Referitor la această afirmație, menționăm că **sumele colectate de aceste organisme nu intră în patrimoniul acestora, nu se fac venituri directe în conturile acestora, ci sunt de fapt drepturile de autor sau drepturi conexe, repartizate și virate către titularii de drepturi, conform mandatului încredințat de acești titulari.**

Plecând de la această premisă, proiectul pune în discuție moralitatea funcționării acestor subiecte de drept privat, fără să rețină că aceste structuri sunt alcătuite chiar din autori sau alți titulari de drepturi (de exemplu, moștenitori) pe care îi și reprezintă, iar înființarea și funcționarea lor are drept scop colectarea drepturilor patrimoniale, ale acestora.

Necesitatea înființării organismelor de gestiune colectivă, pe lângă faptul că reprezintă o realitate practică cu o lungă tradiție juridică (*Fondul literar a fost înființat în anul 1938*) și că se regăsesc în toate statele europene, a fost determinată de necesități practice, deoarece în cazul anumitor drepturi (de exemplu, dreptul de comunicare publică) este aproape imposibil pentru autor să urmărească și să își gestioneze singur drepturile ce decurg din utilizarea creației sale pe întreg teritoriul național sau pe plan extern, și ne referim aici la utilizatori de genul: **restaurante, aeroporturi, gări, parcuri, cămine culturale, cluburi, primării, evenimente mondene în diverse locații, studiouri de radiodifuzare externe, canale muzicale interne și internaționale ș.a.**, în care se poate auzi/vedea creația sau prestația sa și asupra căreia titularul deține drepturi exclusive de autor sau drepturi conexe.

În același timp, semnalăm că legea prevede expres, în cuprinsul art.123, dreptul titularilor dreptului de autor și ai drepturilor conexe de a dispune în mod liber cu privire la modalitatea de a-și exercita drepturile: fie individual, **fie prin intermediul organismelor de gestiune colectivă**: „*Titularii dreptului de autor și ai drepturilor conexe își pot exercita drepturile recunoscute prin prezenta lege în mod individual sau, pe bază de mandat, prin organisme de gestiune colectivă, în condițiile prezentei legi*”. Precizăm că, în cazul anumitor drepturi, legea instituie **obligativitatea** exercitării lor numai prin intermediul organismelor de gestiune colectivă (art.123¹ și art.121 alin.(1)).

În altă ordine de idei, textul prin care se exclude de la opozabilitate metodologiile negociate sau stabilite conform prevederilor art.131² alin.(1)-(9), fără să se facă altă mențiune, ar putea conduce la interpretarea eronată conform căreia respectivele drepturi ar putea să nu fie plătite, neplata acestora încălcând principiile naționale și internaționale de protecție a drepturilor de proprietate intelectuală, **golind practic dreptul de autor de conținutul său esențial, și anume dreptul patrimonial la remunerație.**

Menționăm însă că dispoziția propusă **nu aduce atingere acestui drept**, ci se referă **doar la un aspect procedural**, în sensul că autoritățile administrației publice centrale sau locale ori instituțiile publice subordonate acestora nu sunt ținute de respectarea metodologiilor în cauză. Aceasta nu înseamnă că autoritățile/instituțiile respective, în calitatea lor de utilizatori, nu ar trebui să plătească drepturile de autor și/sau conexe.

În legătură cu acest aspect, al respectării drepturilor sus-menționate, **deoarece inițiatorii nu au făcut nici o altă precizare** privind modalitatea (*procedură, cuantum ș.a.*) în care drepturile de autor și/sau conexe stabilite și protejate de lege vor fi respectate de utilizatorii ce sunt autorități ale administrației publice centrale sau locale ori instituții publice subordonate acestora, este greu de crezut că utilizatorii vor putea încheia, direct cu titularii, contracte având ca obiect autorizarea utilizării repertoriului protejat, căci în practică acest lucru se va dovedi dificil (*de exemplu, o primărie dintr-o comună care vrea să utilizeze muzică, opere fotografice și un film la inaugurarea unui eveniment local urmează să caute și să negocieze direct cu toți autorii și/sau titularii de drepturi și să încheie contracte direct cu aceștia, situație greu de realizat și urmărit în practică*).

În considerarea celor arătate, apreciem că textul propunerii legislative ar trebui circumstanțiat, astfel încât să se integreze armonios în textul Legii nr.8/1996, cu modificările și completările ulterioare.

4. Pe plan redacțional și sub aspectul respectării normelor de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, prevăzute de Legea nr.24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, formulăm următoarele observații și propuneri:

a) întrucât prezenta propunere legislativă vizează introducerea unei dispoziții noi în textul legii, nu modificarea acestuia, **titlu!** acesteia trebuie să exprime doar operațiunea de completare a actului normativ avut în vedere.

Totodată, având în vedere că intervenția legislativă operează asupra unui singur element structural din cuprinsul Legii nr.8/1996, cu modificările și completările ulterioare, acest aspect trebuie să rezulte chiar din titlu, potrivit uzanței redactării actelor normative modificatoare/completatoare.

În același timp, între categoria juridică a actului completat și numărul lui trebuie inserată prescurtarea „nr.”.

Având în vedere cele arătate mai sus, este necesar ca titlul să fie reformulat, astfel:

„LEGE
pentru completarea art.131² din Legea nr.8/1996 privind dreptul
de autor și drepturile conexe”;

b) sub aspectul structurării **art.I**, relevăm faptul că alcătuirea acestuia sub forma unei părți dispozitive și a unui singur punct cuprinzând enunțul de completare nu se uzitează, motiv pentru care propunem comasarea lor.

Referitor la intervențiile legislative suferite de Legea nr.8/1996 ulterior adoptării, menționăm că acestea s-au realizat atât sub forma modificărilor, cât și a **completărilor**.

În considerarea celor prezentate anterior și având în vedere observația de la lit.a) primul alineat, propunem pentru art.I următoarea redactare:

„Art.I. - După alineatul (10) al articolului 131² din Legea nr.8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.60 din 26 martie 1996, cu modificările și completările ulterioare, se introduce un nou alineat, alin.(11), cu următorul cuprins:”.

Totodată, din considerente de tehnică legislativă, este necesar ca textul propus pentru acest alineat să fie precedat de indicarea numărului alineatului nou introdus, respectiv „(11)”.

În același timp, la **textul propus pentru alin.(11)**, propunem înlocuirea sintagmei „autorităților administrației publice locale sau centrale”, din rândul 2, prin sintagma „autorităților administrației publice **centrale** sau **locale**”, precum și înlocuirea sintagmei sus-menționate, din rândul 3, prin cuvântul „acestora”.

c) analizând ultimele intervenții legislative asupra Legii nr.8/1996, constatăm că, începând din anul 2004, acestea au prevăzut republicarea sa.

Astfel, ținând seama, pe de o parte, că această operațiune, deși posibilă încă din 2004, nu a avut loc până în prezent și, pe de altă parte, că realizarea sa este condiționată de existența unei dispoziții exprese în cuprinsul ultimului act modificator, considerăm util ca și în

prezenta propunere legislativă să fie introdus un articol II care să constituie temei al republicării, după cum urmează:

„Art.II. - Legea nr.8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.60 din 26 martie 1996, cu modificările și completările ulterioare, inclusiv cu completările aduse prin prezenta lege, va fi republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, dându-se textelor o nouă numerotare”.

În cazul în care nu se acceptă această propunere, **art.I va deveni articol unic.**

PREȘEDINTE

dr. Dragoș ILIESCU

București

Nr. 919/5.08.2009.

L. nr. 8/1996

M. Of. nr. 60/26 mar. 1996

Lege privind dreptul de autor și drepturile conexe

- 1 modificări prin L. nr. 146/1997 M. Of. nr. 173/29 iul. 1997 *abrogă art. 150 alin. (3)*
Lege privind taxele judiciare de timbru
- 2 modificări prin O.G. nr. 124/2000 M. Of. nr. 427/2 sep. 2000 *completarea cadrului juridic privind drepturile de autor și drepturile conexe*
Ordonanță pentru completarea cadrului juridic privind dreptul de autor și drepturile conexe, prin adoptarea de măsuri pentru combaterea pirateriei în domeniile audio și video, precum și a programelor pentru calculator
aprobată cu modificări prin L. nr. 213/2002 M. Of. nr. 324/16 mai 2002
- 3 modificări prin O.U.G. nr. 9/2001 M. Of. nr. 35/19 ian. 2001 *modifică subordonarea Oficiului Român pentru Drepturile de Autor*
Ordonanță de urgență privind unele măsuri în domeniile culturii și artei, cultelor, cinematografiei și dreptului de autor
aprobată cu modificări prin L. nr. 574/2001 M. Of. nr. 685/30 oct. 2001

modifică art.1 alin.(1), art. 5 alin.(3) și (4),
art.7 lit.g), art.9 lit.a), art.10 lit.e), art.11
alin.(2), art.12, art.13, art.14, art.15,
art.16, art.21, art.25 alin.(1), art.26, art.30,
art.33, art.34, art.38, art.40, art.41 alin.(1),
art.43 alin.(1) și (2), art.44, art.46, art.47
alin.(1), (2), (3) și (6), art.48 alin.(1) și (2),
art.50, art.56 alin.(1) și (5), art.58, art.59
alin.(1), (2) și (3), art.63, art.64, art.67
alin.(1) și (4), art.70, art.71, art.73 partea
introdactivă și lit.a) și c), art.74, art.75
alin.(1) partea introdactivă, art.76, art.77
alin.(1) și (2), art.78 partea introdactivă,
art.79 lit.c), art.80, art.86 alin.(1), art.88,
art.89, art.90, denumirea titlului II, art.92
alin.(2), art.94, art.97 alin.(2), art.98,
art.99, art.100, art.101, art.103, art.104,
art.105, art.107, art.108, art.110, art.112,
art.113, art.114, art.115, art.116, art.118,
art.119 alin.(1) și (2), art.121, art.123,
art.125 alin.(1) și (2), art.126, art.127,
art.129, art.130, art.131, art.133, art.134
alin.(2), art.135, art.137 alin.(2) și (3),
art.138, titlul cap.III al titlului III, art.139,
art.140, art.141, art.143, art.144, art.145,
art.146 partea introdactivă și lit.c) ale lit.B,
art.146, părțile introdactive ale lit.C și D,
art.147, art.148, art.149 alin.(1) și (3) ;
introduce lit.j) la art.7, art.14_1-14_5,
art.15_1 și art.15_2, cap.III_1 cu
art.106_1-106_4 , art.106_5-106_6 după
titlul cap.IV al titlului II , art.107_1,
art.107_2, art.111_1, art.112_1, art.113_1,
art.113_2, art.121_1, cap.VI al titlului II cu
art.122_1-122_4, art.123_1-art.123_4,
art.125_1, art.129_1, art.131_1-131_4, art.
134_1, art.138_1-138_4, secțiunea I cu
art.138_5 și 138_6 după titlul cap.III al
titlului III, titlul secțiunii a II-a după
art.138_6, art.139_1- art.139_9, art.143_1,
art.147_1 ; abrogă art.17, art.18, art.19,
art.20, art.29, art.36, art.93, art.96 lit.d),
art.109, art.111, art.120, art.122, art.128,
art.132, art.136, art.137 alin.(4), art.142

5 modificări prin O.U.G. nr. 123/2005 M. Of. nr. 843/19 sep. 2005

Ordonanță de urgență pentru modificarea și completarea Legii nr. 8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe

aprobată cu modificări și completări prin L. nr. 329/2006 M. Of. nr. 657/31 iul. 2006

modifică art. 7 partea introductivă, art. 13 lit. a), art. 14, art. 14_4 alin. (3), art. 14_5, art. 15 alin. (1), art. 15_1, art. 33 alin. (2) lit. e), art. 33 alin. (3), art. 34, art. 37, art. 38 alin. (1), art. 41 alin. (1), art. 56 alin. (5), art. 66, art. 70 alin. (1), art. 98 alin. (1) lit. b) și g), art. 98 alin. (2) și (3), art. 102, art. 103 alin. (1), art. 105 alin. (1) lit. f), art. 106, art. 106_4, art. 107, art. 107_1, art. 107_2 alin. (1) lit. c), art. 112, art. 113 lit. b), art. 118, art. 119 alin. (2), art. 121 alin. (1)-(4), art. 123_2 alin. (1) și (2), art. 125_1 lit. c), art. 129_1, art. 130 alin. (1) lit. a), b), h) și i), art. 131 alin. (1)-(3), art. 131_1 alin. (2)-(4), art. 131_2 alin. (1)-(7) și (9), art. 131_3, art. 133, art. 134 alin. (2), art. 134_1 alin. (1) lit. c), art. 137, art. 138, art. 138_2 alin. (4), art. 138_3, art. 138_4 alin. (1) și (2), art. 138_5 alin. (2) și (4), art. 139, art. 139_2, art. 139_4, art. 139_5, art. 139_6, art. 139_7, art. 139_8, art. 139_9, art. 140, art. 143, art. 145, art. 146, art. 147, art. 147_1, art. 149 alin. (2); introduce alin. (5) la art. 14_4, alin. (3) la art. 65, alin. (2) la art. 73, alin. (4) la art. 98, alin. (3) la art. 117, alin. (5) la art. 122_3, alin. (10) la art. 131_2, alin. (3) la art. 134, alin. (5) la art. 138_5, art. 138_7 la secț. a II-a a cap. III, art. 141_1, art. 151_1 și art. 151_2; abrogă art. 7 lit. j), art. 107_2 alin. (2), art. 121_1 alin. (2), art. 139_3

Notă: atribuțiile Oficiului Român pentru Drepturile de Autor privind constatarea contravențiilor și aplicarea sancțiunilor contravenționale, stabilite prin acte normative anterioare prezentei ordonanțe de urgență, își încetează aplicabilitatea.

6 modificări prin O.U.G. nr. 190/2005 M. Of. nr. 1179/28 dec. 2005

Ordonanță de urgență pentru realizarea unor măsuri necesare în procesul de integrare europeană

aprobată cu modificări și completări prin L. nr. 332/2006 M. Of. nr. 629/20 iul. 2006

abrogă art. 144

Lege privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 123/2005 pentru modificarea și completarea Legii nr. 8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe

aprobă cu modificări și completări O.U.G. nr.123/2005 și modifică art. 1 alin.(2), art.3 alin.(2), art.4 alin.(2), art.14, art.14_4 alin.(3) și alin.(5), art.14_5 lit.b) și c), art.15 alin.(1), art.15_1, art.15_2, art.21 alin.(1), (3), (4) și (5), art.22, art.23, art.24 alin.(2), art.25 alin.(2), art.26 alin.(1), art.33 alin.(1) lit.e) și alin.(2) lit.e), art.34, art.37 alin.(2), art.38, art.41 alin.(1), art.46 alin.(3), art.56 alin.(5), art.57 alin.(2) și (3), art.58 alin.(1), art.59 alin.(3) și (4), art.65 alin.(1), art.73 lit.c) și alin.(2), art.79 lit.a), art.84 alin.(1), art.87 alin.(2), art.88 alin.(1), art.98 lit.g) și alin.(2), art.105 alin.(1) lit.a) și f), art.106_3 alin.(1) lit.a), art.107, art.107_1, art.113 lit.b), art.118 alin.(1), art.121 alin.(2), art.122_2 alin.(2) lit.b), art.122_3 alin.(1) - (5), art.123_2 alin.(1) lit.b), art.125_1 lit.c), art.126 alin.(2), art.127 alin.(1) lit.f), art.129_1, art.130 alin.(1) lit.c) și h), art.131_1, art.131_2 alin.(3), (4), (5) și (9), art.133 alin.(1), (2) și (7), art.134 alin.(2), art.138 alin.(1) lit.j) și alin.(2), art.138_4 alin.(1) și (2), art.138_5 alin.(5), art.138_7 alin.(2) și (3), art.139 alin.(11) și (19), art.139_2, art.139_4, art.139_6 alin.(1), (2) și (5), art.139_7, art.139_8, art.139_9, art.140 alin.(1), art.141_1 alin.(1) și (2), art.143, art.145 alin.(2), art.147, art.150 alin.(2);
introduce lit.d) la art.35, lit.g_1 la alin.(1) al art.98, alin.(1_1) la art.107_2, alin.(3) și (4) la art.134, alin.(3) la art.143_1;
abrogă lit.c) a alin.(1) al art.107_2